

Björn Johansson

SOU 2024:50 "Nätt och jämnt"

Förslag till beslut

- Degerfors kommun ställer sig bakom förslaget att den länsvisa skattesatsen uppdateras samt utredningens övriga förslag avseende översyn av inkomstutjämnningen.
- Degerfors kommun ställer sig bakom förslagen gällande de olika delarna inom Kostnadsutjämnning, strukturbidrag och införandebidrag
- Degerfors kommun ställer sig bakom förslagen gällande LSS-utjämnningen

Beskrivning av ärendet

Ett utjämnningssystem uppgift ska så långt det är möjligt vara att utjämna för skillnader som är opåverkbara och skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för att leverera välfärdstjänster i landets samtliga kommuner och regioner. Utredningen har enligt vårt förmenade gjort ett bra grundarbete med att uppdatera och anpassa beräkningsmodeller och värden för att komma så nära en realistisk utjämnning som möjligt. Degerfors kommun är en mindre kommun med lägre bärkraft men har samma krav gällande lagstiftning som större kommuner med större ekonomisk bärkraft. Det innebär att kommunen har merkostnad för administration för att klara av att svara upp med socialförvaltningens lagkrav.

LSS - Personalkostnadsindex

LSS – Personalkostnadsindex tas bort och systemet kommer bli mer lättbegripligt, men inriktningen kommer att behållas i att fördelningen bygger på statistiken och de olika ärendenas vårdtyngd. Utredningen menar att påverkbarheten i personalkostnadsindex genom omfördelning av OH-

kostnader leder till att kommuner redovisar oskäligt höga OH-kostnader för ett bättre utfall i systemet. Detta stöder Socialförvaltningen i Degerfors.

Personlig assistans - Huvudmannaskap

Utredningen behandlar inte huvudmannaskapet för Personlig assistans. Men slår fast att en tidigare utredning pekar mot statligt ansvar, med kommuner som utförare, och att uppgifterna om de första 20 timmarna hämtas direkt från Försäkringskassan, inte som nu via RS. Socialförvaltningen i Degerfors har förståelse för att det inte är utredarens uppdrag att behandla huvudmannaskapet. Dock anser kommunen att huvudmannaskapet ska vara ett statligt huvudmannaskap för personlig assistans. Det skulle underlätta och bidra till långsiktiga och stabila förutsättningar samt mer jämlika bedömningar för dem insatserna är till för och även för verksamheten inom LSS i kommunen.

Bidrag till kommuner som har insatser för personer med stora komplexitet/vårdtyngd

Utredningen föreslår att ett statligt bidrag riktat till mindre kommuner bör införas för att finansiera insatser till personer med extrem vårdtyngd. Detta för att kompensera små kommuner med svåra och komplexa ärenden, med stor vårdtyngd. Vilket är nödvändigt, eftersom en liten kommun är sårbar såväl personellt som ekonomisk vid varje nytt stort ärende. Påverkan på ekonomi och verksamhet vid dessa ärenden är direkt kännbar och effekten blir ofta kvarstående över många år.

Riktade statsbidrag

Utredningen presenterar problematiken med riktade statsbidrag, inte minst för små kommuner. Socialförvaltningen i Degerfors kommun instämmer i vikten av att minska antalet riktade statsbidrag och prestationsbaserade statsbidrag. För de riktade bidrag som blir kvar krävs ett förenklat ansöknings- och redovisningsförfarandet för att det ska bli lönsamt att lägga tid på att göra en ansökan. Det behöver också införas ett riktämärke likt det utredningen föreslår på minst 100 000 kronor/kommun/riktat statsbidrag för att det ska löna sig för små kommuner att lägga tid på att ansöka om ett riktat bidrag.

I Utjämningskommitténs remiss finns förslag att dra in 17 riktade statsbidrag. Bland dessa finns statsbidrag för att säkerställa en god omsorg om äldre och som avser verksamhet med personligt ombud. Dessa två statsbidrag behöver vara kvar som riktade statsbidrag tills vidare för att inte riskera verksamhet för utsatta personer.

Vård och omsorg står för stora utmaningar, det är många fler personer med stora behov som behöver insatser samtidigt som det blir allt svårare att finna kompetent arbetskraft som kan ge insatserna. Detta kräver en stor omställning av dagens vård och omsorg. Att riskera att de fyra miljarder som går riktat till sektorn är att äventyra den omställning som nu är igångsatt.

Sedan starten har personlig ombudsverksamheten finansierats genom riktat statsbidrag och regleras genom Förordning (2013:522) om statsbidrag till kommuner som bedriver verksamhet med personligt ombud för vissa personer med psykiska funktionsnedsättningar. Någon annan reglering finns inte kring personligt ombud. Vi menar därför att man bör behålla statsbidraget som riktat tills man gått vidare med kartläggningen av systemet med personligt ombud som har genomförts och utrett verksamheten personligt ombud vidare.

Sammanfattningsvis anser Degerfors Kommun att:

Utredningens förslag är rimliga och resultatet -om staten följer utredningens förslag- kommer att förbättra utjämningsystemet och bidra till att hela Sverige kan leva, med någorlunda jämförbara villkor. Dock vill vi lyfta risken att nödvändig verksamhetsutveckling av äldreomsorgen och insatser till personer med stor utsatthet äventyras om statsbidragen allt för snabbt och utan bredare analys blir generella.

Degerfors kommun välkomnar utredningens förslag om en översyn av de riktade statsbidragen även inom utbildningsområdet, särskilt med tanke på de utmaningar som små kommuner möter. Vi ser det som mycket positivt att utredningen föreslår förenklingar i ansöknings- och redovisningsförfarandet, vilket kan underlätta för små kommuner att tillgodogöra sig de medel som finns tillgängliga. Ett enklare ansökningsförfarande minskar den administrativa bördan och möjliggör mer tid och resurser för att implementera de åtgärder som bidragen är avsedda för.

Samtidigt vill vi lyfta en farhåga, att riktade statsbidrag verkligen når de specifika verksamheter de är avsedda för. Det behöver säkerställas att bidragen inte enbart förenklas administrativt utan även följs upp så målen med bidragen uppnås.

"[Förvaltningschefens namn]"
"[Förvaltningschefens titel]"

Björn Johansson
Kommundirektör